

EUROPE DIRECT
Prešov

08
2025

Newsletter

Informačné centrum EUROPE DIRECT-PREŠOV

„EÚ bližšia k obyvateľom Prešovského kraja a obyvatelia bližší k EÚ“

EÚ a USA zverejnili spoločné vyhlásenie o transatlantickom obchode a investíciách

EÚ a USA vydali spoločné vyhlásenie, ktorým sa stanovuje rámec pre spravodlivý, vyvážený a vzájomne prospešný transatlantický obchod a investície.

Toto spoločné vyhlásenie potvrdzuje politickú dohodu, ktorú 27. júla dosiahli predsedníčka von der Leyenová a prezident Trump, a vychádza z nej.

V spoločnom vyhlásení sa stanovuje záväzok oboch strán pracovať na obnovení stability a predvídateľnosti obchodu a investícií medzi EÚ a USA v prospech podnikov a občanov. Ide o prvý krok v procese, ktorý zvýši obchod a zlepši prístup na trh v ďalších odvetviach. Spoločné vyhlásenie nadväzuje na intenzívne rokovania, ktoré viedol komisár EÚ pre obchod Maroš Šefčovič so svojimi americkými partnermi, ministrom obchodu Howardom Lutnickom a zástupcom USA pre obchod Jamiesonom Greerom.

V spoločnom vyhlásení sa podrobne uvádza nový colný režim USA voči EÚ s jasnou maximálnou, všestrannou colnou sadzbou vo výške 15 % pre veľkú väčšinu vývozu EÚ vrátane strategických odvetví, ako sú automobily, lieky, polovodiče a drevo. Odvetvia, ktoré už podliehajú sadzbám podľa doložky najvyšších výhod (DNV) vo výške 15 % alebo viac, nebudú podliehať dodatočným sadzbám.

Pokiaľ ide o automobily a automobilové súčiastky, 15 % colný strop USA sa bude uplatňovať súbežne s tým, ako EÚ začne postupy na zníženie ciel vo vzťahu k výrobkom USA. Okrem toho bude od 1. septembra využívať osobitný režim viacero skupín výrobkov, pričom sa budú uplatňovať len sadzby podľa DNV. Patria medzi ne nedostupné prírodné zdroje (napríklad korok), všetky časti lietadiel a súčiastky lietadiel, generické lieky a ich zložky a chemické prekurzory. Okrem toho sa obe strany v súlade s vyhlásením predsedníčky von der Leyenovej z 27. júla dohodli, že budú pokračovať v ambiciózne práci na rozšírení tohto režimu na ďalšie kategórie výrobkov, čo je pre EÚ kľúčovým výstupom.

EÚ a USA uznávajú spoločné výzvy, ako aj výhody spolupráce a majú v úmysle pracovať na vyčlenení svojich hospodárstiev z nadmernej kapacity v oceľarskom a hliníkovom odvetví a pracovať na zabezpečení vzájomných dodávateľských reťazcov, a to aj prostredníctvom riešenia colných kvót na vývoz ocele a hliníka z EÚ a ich odvodených výrobkov. Hoci je Európska únia naďalej presvedčená, že vysoké clá poškodzujú svetové hospodárstvo, výsledkom rokovaní sa zabráni škodlivej eskalácii a vytvorí sa základ pre pokračujúci dialóg a rozvoj transatlantických vzťahov, a to aj v oblastiach spoločného strategického záujmu.

Transatlantické vzťahy sú už teraz najcennejším hospodárskym vzťahom na svete v hodnote 1,6 bilióna EUR ročne. Dohoda chráni tento vzťah a milióny pracovných miest v EÚ. Predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyenová uviedla: „Európska únia sa bude vždy usilovať o dosiahnutie najlepších výsledkov pre svojich občanov a podniky. Vzhľadom na náročnú situáciu sme našim členským štátom a priemyslu poskytli výsledky a obnovili jasnosť a súdržnosť transatlantického obchodu. Toto nie je koniec procesu, naďalej spolupracujeme s USA s cieľom dohodnúť sa na väčšom znížení ciel, identifikovať viac oblastí spolupráce a vytvoriť väčší potenciál hospodárskeho rastu. Zároveň naďalej diverzifikujeme naše medzinárodné obchodné partnerstvá a vytvárame pracovné miesta a prosperitu v EÚ.“

Ďalšie kroky

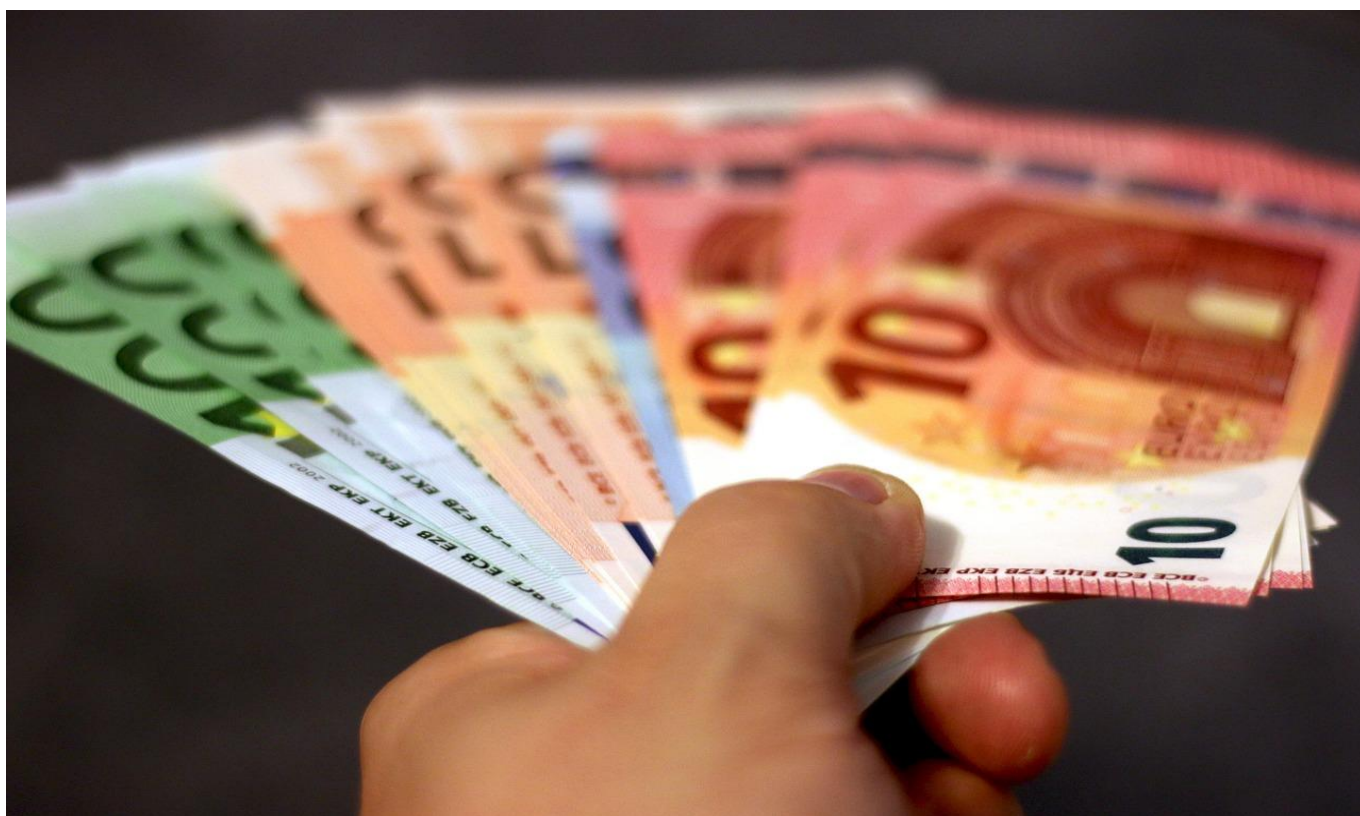
Komisia s podporou členských štátov EÚ a Európskeho parlamentu a v súlade s príslušnými vnútornými postupmi urýchlene pristúpi k vykonávaniu hlavných aspektov dohody. EÚ sa tiež zapojí do rokovaní o dohode o spravodlivom, vyváženom a vzájomne výhodnom obchode s USA v súlade s dohodnutým rámcom a uplatniteľnými postupmi. V nadväznosti na politickú dohodu medzi EÚ a USA EÚ takisto pozastavila, s účinnosťou od 7. augusta, vyrovnávacie opatrenia EÚ prijaté 24. júla 2025.

Súvislosti

Transatlantické partnerstvo je kľúčovou tepnou svetového obchodu a najvýznamnejším bilaterálnym obchodným a investičným vzťahom na svete. Obchod s tovarom a službami medzi EÚ a USA sa za posledné desaťročie zdvojnásobil a v roku 2024 presiahol 1,6 bilióna EUR, pričom obchod s tovarom predstavoval 867 miliárd EUR a obchod so službami 817 miliárd EUR. To predstavuje tovar a služby v hodnote viac ako 4,2 miliardy EUR, ktoré každý deň prechádzajú cez Atlantik. Toto hlboké a komplexné partnerstvo je podporené vzájomnými investíciami. V roku 2022 podniky z EÚ a USA investovali na trhoch druhej strany 5,3 bilióna EUR.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_25_1973

Komisia navrhuje ďalšiu makrofinančnú pomoc Jordánsku vo výške 500 miliónov EUR na základe našich dlhodobých silných vzťahov

Európska komisia prijala návrh novej operácie makrofinančnej pomoci Jordánsku v hodnote do 500 miliónov EUR. Je to míľnik pre náš dlhodobý vzťah s Jordánskom, keďže plní záväzky uvedené v strategickom a komplexnom partnerstve schválenom začiatkom tohto roka. Tieto finančné prostriedky podpora potreby vonkajšieho financovania krajiny, prispievajú k prebiehajúcej fiškálnej konsolidácii a udržia vykonávanie štrukturálnych reforiem.

EÚ sa tým snaží pomôcť Jordánsku napredovať v jeho reformnom programe a podporovať zamestnanosť, hospodársky rast a investície. Týmto návrhom sa doplní štvrtý program makrofinančnej pomoci Jordánsku, ktorý Európsky parlament a Rada schválili v apríli 2025, a to vo výške 500 miliónov EUR, ktoré sa majú vyplatiť v rokoch 2025 – 2027. Vďaka týmto dvom operáciám dosahuje celková makrofinančná pomoc Jordánsku spolu 1 miliardu EUR.

Predchádzajúce programy makrofinančnej pomoci Jordánsku v celkovej výške 1,08 miliardy EUR od roku 2014 pomohli krajine v súvislosti s pandémiou COVID-19 a podporili celkovú makroekonomickú stabilitu, pričom sa stali kľúčovou hnacou silou vykonávania transformačných reforiem v krajine.

Pomoc sa bude poskytovať ako dlhodobé pôžičky za zvýhodnených podmienok. V rámci novej operácie makrofinančnej pomoci sa predpokladajú tri úhrady, pričom každá z nich je viazaná na plnenie dohodnutých politických záväzkov. Záväzky v rámci novej makrofinančnej pomoci sa načrtnú v memorande o porozumení medzi EÚ a Jordánskom. Tieto opatrenia sa zosúlada s reformnými prioritami stanovenými v memorande o porozumení týkajúcom sa prebiehajúcej štvrtej makrofinančnej pomoci, ktorého podpísanie sa očakáva čoskoro. Oba programy makrofinančnej pomoci sa budú vyplácať súbežne. Vyplácanie prostriedkov si bude vyžadovať aj pozitívne hodnotenie v rámci jordánskeho programu podporovaného MMF, ako aj nepretržité dodržiavanie účinných demokratických mechanizmov, zásad právneho štátu a dodržiavanie ľudských práv. Očakáva sa, že politické podmienky sa zamerajú na oblasti, ako je riadenie verejných financií a daňová správa, politika trhu práce a sociálna politika, protikorupčné a širšie reformy správy vecí verejných, ako aj opatrenia súvisiace s energetikou a podnikateľským prostredím.

Predsedníčka von der Leyenová v tejto súvislosti uviedla: „Jordánsko je kľúčovým strategickým partnerom Európskej únie na Blízkom východe. Tento návrh na poskytnutie ďalšej makrofinančnej pomoci vo výške 500 miliónov EUR opätovne potvrdzuje náš pevný záväzok podporovať hospodársku odolnosť a reformné úsilie Jordánska. Ide o konkrétny krok pri plnení strategického a komplexného partnerstva dohodnutého začiatkom tohto roka. Touto podporou posilňujeme našu spoločnú ambíciu, aby Jordánsko pokročilo v zásadných reformách, ktorými sa posilní jeho odolnosť a podporí inkluzívny rast, investície a dlhodobá stabilita pre jordánsky ľud. Sme odhodlaní pokračovať v tejto dôležitej spolupráci.“

Súvislosti

Makrofinančná pomoc je súčasťou širšej spolupráce EÚ so susednými krajinami a má slúžiť ako výnimočný nástroj reakcie EÚ na krízu. Je k dispozícii krajinám zapojeným do procesu rozširovania a krajinám európskeho susedstva, ktoré majú vážne problémy s platobnou bilanciou. Vykonávanie navrhovanej operácie ďalej dopĺňa dvojstranná spolupráca EÚ v rámci Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (ďalej len „NDICI – Globálna Európa“). Nová operácia makrofinančnej pomoci navrhnutá pre Jordánsko prichádza v čase zvýšenej neistoty v dôsledku zintenzívnenia regionálnych nepokojov, čo znásobuje už aj tak neistý a nestabilný globálny kontext.

Podpora EÚ Jordánsku, a to aj prostredníctvom programov makrofinančnej pomoci, pomáha krajine riešiť sociálno-ekonomické výzvy vyplývajúce z regionálnej nestability vrátane dôsledkov sýrskej utečeneckej krízy a účinkov presahovania regionálnych konfliktov vrátane prebiehajúcej vojny v Gaze. EÚ od roku 2011 zmobilizovala približne 4 miliardy EUR na podporu Jordánska, pričom kombinovala dvojstrannú pomoc, humanitárnu pomoc a zvýhodnené finančné nástroje. Táto podpora sa poskytuje v súlade s prioritami partnerstva medzi EÚ a Jordánskom, ktoré boli opätovne potvrdené na pätnástom zasadnutí Asociačnej rady EÚ – Jordánsko 15. júla 2024, a ďalej sa posilňuje prostredníctvom strategického a komplexného partnerstva medzi EÚ a Jordánskom schváleného v januári 2025. Tieto rámce odrážajú spoločné hodnoty a podporujú spoluprácu v kľúčových oblastiach reforiem vrátane dobrej správy vecí verejných, právneho štátu, ľudských práv, sociálnej súdržnosti, environmentálnej udržateľnosti, makroekonomickej stability a silnejšieho podnikateľského prostredia.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_25_1942

Komisia vyplatila takmer 43 miliárd EUR piatim členským štátom v rámci nástroja NextGenerationEU

Európska komisia vyplatila celkovo 42,8 miliardy EUR piatim členským štátom – Taliansku, Portugalsku, Cypru, Malte a Španielsku – v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktorý je ústredným prvkom nástroja NextGenerationEU. Vypĺacanie prostriedkov je súčasťou úsilia Komisie o podporu hospodárskeho rastu a odolnosti členských štátov EÚ a vychádza z úspešných krokov pri vykonávaní reforiem a investícií uvedených v pláne obnovy a odolnosti každej krajiny.

Španielsko: Vyplatenie prostriedkov vo výške 23,1 mld. EUR

Komisia vyplatila Španielsku 23,1 miliardy EUR, čo predstavuje piatu platbu v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Táto platba zahŕňa úvery vo výške 7 miliárd EUR a granty vo výške 16 miliárd EUR. Platba pokrýva 82 z 84 míľnikov a cieľov vrátane dôležitých krokov pri realizácii 20 reforiem a 49 investícií. Reformy a investície zahŕňajú opatrenia na podporu využívania energie z obnoviteľných zdrojov a investícií do nej, na zníženie byrokracie a zabezpečenie lepšieho prepojenia čistých zdrojov energie s elektrizačnou sústavou.

Ďalej na vytvorenie Rady pre udržateľné financovanie ako fóra na podporu verejno-súkromnej spolupráce v tejto oblasti a na zlepšenie efektívnosti súdництва. Zahŕňajú aj investície do cestovania železničnou dopravou na krátke vzdialenosti, posilnenie odolnosti občanov a MSP v oblasti kybernetickej bezpečnosti posilnením odvetvia kybernetickej bezpečnosti a podporou inovačných spoločností. V rámci tejto úhrady sa vyplatí približne 139 mil. EUR v súvislosti s cieľom, ktorý bol predtým pozastavený vo štvrtej žiadosti o platbu. Tento cieľ bol zameraný na podporu digitalizácie malých a stredných podnikov (MSP). Španielsko odvtedy splnilo požiadavky, čo umožnilo uvoľnenie týchto finančných prostriedkov.

Zároveň sa pozastavuje suma približne 500 miliónov EUR pre dva mílniky súvisiace s grantovou zložkou piatej žiadosti o platbu, ktoré sa týkajú daňovej reformy a digitalizácie regionálnych a miestnych subjektov, ktoré sa v súčasnosti považujú za nespĺnené. Španielsko má teraz šesť mesiacov na uspokojivé splnenie týchto dvoch mílnikov. Dodatočná suma vo výške približne 627 miliónov EUR sa pozastavuje z dôvodu zrušenia mílnika spojeného s reformou dočasného zamestnávania vo verejnej službe. Táto suma bola predtým vyplatená v rámci prvej žiadosti Španielska o platbu. Komisia odpočítala túto sumu od piatej žiadosti o platbu, keďže mílnik už nemožno považovať za uspokojivo splnený.

Taliansko: Vyplatenie 18,3 miliardy EUR

Komisia vyplatila Taliansku 18,3 miliardy EUR, čo predstavuje siedmu platbu v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Táto platba zahŕňa 4,6 miliardy EUR vo forme grantov a 13,7 miliardy EUR vo forme úverov a pokrýva 31 mílnikov a 33 cieľov súvisiacich s 10 reformami a 46 investíciami. Taliansko podniklo významné kroky na posilnenie hospodárskej súťaže a transparentnosti prijatím nového ročného zákona o hospodárskej súťaži na rok 2023, ktorým sa podporujú postupy verejného obstarávania a zvýšený dohľad v odvetviach, ako sú diaľnice. Krajina okrem toho zlepšila prístupnosť pre cestujúcich so zdravotným postihnutím a zníženou pohyblivosťou v železničnej doprave renováciou 10 staníc v južnom Taliansku.

Celkové finančné prostriedky vyplatené Taliansku v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti teraz predstavujú 140,4 miliardy EUR, čo predstavuje 72 % celkových pridelených prostriedkov. Celkový plán obnovy a odolnosti Talianska je financovaný z 194,4 miliardy EUR vo forme grantov a úverov.

Portugalsko: Vyplatenie prostriedkov vo výške 1,34 mld. EUR

Komisia vyplatila Portugalsku 1,34 miliardy EUR, čo predstavuje šiestu platbu v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Táto platba pokrýva 32 mílnikov a cieľov vrátane kľúčových reforiem a investícií do zdravotnej starostlivosti, bývania, riadenia lesných požiarov, energie z obnoviteľných zdrojov a podnikateľského prostredia. Cieľom kľúčovej reformy je zlepšiť insolvenčné konania a uľahčiť spoločnostiam reštrukturalizáciu a investície. Portugalsko takisto investovalo do rozšírenia svojich vnútroštátnych sietí starostlivosti, čím podporilo začlenenie osôb so zdravotným postihnutím. Celkové finančné prostriedky vyplatené Portugalsku v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti teraz predstavujú 11,4 miliardy EUR, čo predstavuje 57 % celkových pridelených prostriedkov. Celkový plán obnovy a odolnosti Portugalska je financovaný sumou 22,2 miliardy EUR vo forme grantov a úverov.

Cyprus: Vyplatenie 76 miliónov EUR

Komisia vyplatila Cypru 76 miliónov EUR, čo predstavuje štvrtú platbu v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Táto platba pokrýva 17 mílnikov a 6 cieľov. Zameriavajú sa na rozšírenie online služieb verejnej správy, zlepšenie dôvery podnikov zavedením transparentného registra konečných užívateľov výhod a digitalizáciu služieb zdravotnej starostlivosti, najmä v cezhraničnom kontexte. Reformy a investície takisto zjednodušia vydávanie a prevod listov vlastníctva, ako aj zavedú digitálne riešenia na uľahčenie obchodných transakcií. Celkové finančné prostriedky vyplatené Cypru v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti teraz predstavujú 568 miliónov EUR, čo predstavuje 46,5 % celkových pridelených prostriedkov. Celkový plán obnovy a odolnosti Cypru je financovaný z grantov a úverov vo výške 1,22 miliardy EUR.

Malta: Vyplatenie 48,7 milióna EUR

Komisia vyplatila Malte 48,7 milióna EUR, čo predstavuje tretiu platbu v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Táto platba sa týka 11 míľnikov a 13 cieľov súvisiacich s 15 reformami a 9 investíciami vrátane opatrení na zlepšenie prístupu k bezplatnej verejnej doprave.

Ďalej podpory udržateľnej mobility podpísaním zmlúv o obstarávaní elektrických vozidiel na použitie vo verejnom sektore, modernizácie vzdelávacej infraštruktúry renováciou verejných škôl, zlepšenia služieb zdravotnej starostlivosti nákupom dodatočného zdravotníckeho vybavenia a vytvorenia programu skríningu novorodencov s cieľom odhaliť a riešiť možné problémy so sluchom u novorodencov, modernizácie justičného systému nákupom nového digitálneho vybavenia a nástrojov a posilnenia maltského rámca boja proti praniu špinavých peňazí. Celkové finančné prostriedky vyplatené Malte v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti teraz predstavujú 215 miliónov EUR, čo je 66 % celkových pridelených prostriedkov. Celkový plán obnovy a odolnosti Malty je financovaný z grantov vo výške 328 miliónov EUR.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_25_1949

Študentská stáž v Informačnom centre Europe Direct Prešov

Informačné centrum Europe Direct Prešov organizuje program neplatených študentských stáží, ktorého cieľom je poskytnúť študentom vysokých škôl príležitosť spojiť teoretické vedomosti s praktickými skúsenosťami a umožniť im oboznámiť sa so základmi činností informačného centra, EÚ a európskych inštitúcií.

Čo táto stáž ponúka?

- prax v odbore
- možnosť lepšieho umiestnenia na trhu práce
- prepojenie teórie a praxe
- získanie nových znalostí a skúseností
- odborný dohľad interného mentora
- nadviazanie profesionálnych kontaktov
- zoznámenie sa s kultúrou a etiketou daného prostredia
- zdokonalenie sa v cudzom jazyku
- účasť na konferenciách
- pomoc pri príprave podujatí

Nutné predpoklady

- záujem o dianie v Európskej únii
- prehľad o základoch fungovania EÚ, jej rozhodovacích procesoch a inštitúciách
- schopnosť pracovať s informačnými a komunikačnými technológiami

V prípade záujmu pošlite svoj životopis spolu s krátkym motivačným listom v slovenskom jazyku na adresu: europedirect@sfpa.sk

Sieť informačných centier, dokumentačných centier a konferenčných prednášateľov sa nachádza vo všetkých členských štátoch, aj v tom Vašom

Obráťte sa na vaše miestne informačné centrum Europe Direct v akomkoľvek úradnom jazyku EÚ a získajte:

- odpovede na otázky o vašich právach občana EÚ, o fondoch a pod.
- pozvánky na miestne informačné/kontaktné podujatia o EÚ
- dokumenty a publikácie EÚ
- odporúčania na zdroje informácií
- kontakty na príslušné organizácie

Obráťte sa na najbližšie európske dokumentačné centrum a získajte:

- prístup k oficiálnym publikáciám a dokumentom EÚ (v elektronickej alebo tlačenej podobe)
- pomoc pri vyhľadávaní podrobných informácií o právnych predpisoch, politikách a inštitúciách EÚ
- odborné školenia pre študentov zamerané na rešerš údajov súvisiacich s EÚ na výskumné účely

Plánujete zorganizovať vo vašom okolí podujatie zamerané na EÚ? Nájdite odborného konferenčného prednášateľa EÚ (právnicki, konzultanti, akademici).

Viac info: https://europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk

EUROPE DIRECT
Prešov

europedirect@sfp.sk

www.edpresov.sk

Europe Direct Prešov

Edpresov

Europe Direct Prešov

17. Novembra 6600/1, 080 01 PO

Názory vyjadrené v diele vyjadrujú len názor autorov a Európska komisia nie je zodpovedná za prípadné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii. Vydané s podporou Európskej komisie. Vydané za pomoci spolufinancovania EÚ.

